

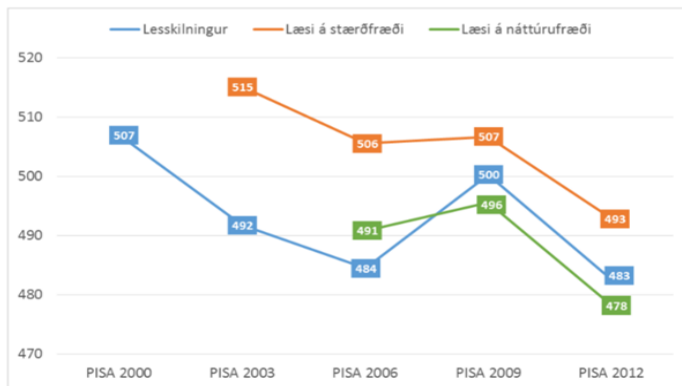
Það felast töfrar í tölum

Umfjöllunarefni

- Markmið og tilgangur með því að rýna í tölur.
- Skimanir og próf í grunnskólum.
- Rafræn próf.

Hvers vegna þjóðarsáttmáli um læsi

Þróun lesskilnings frá 2000 - 2012

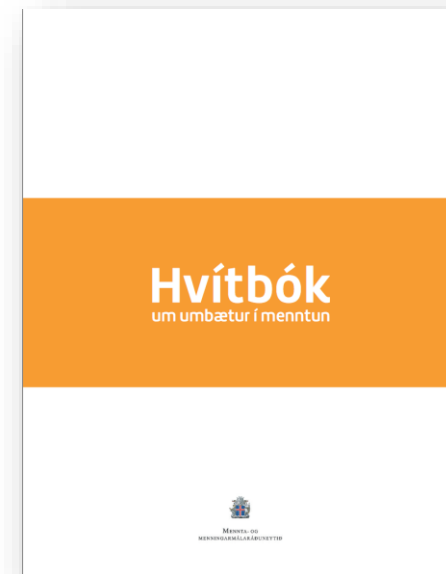

Mynd 1. Þróun frammistöðu í lesskilningi, stærðfræðilæsi og náttúrufræðilæsi á Íslandi frá 2000 til 2012

PISA 2012

70%
dregja náðu
lágmarksviðmiði í
PISA 2012

88%
stúlkna náðu
lágmarksviðmiði
í PISA 2012

Mynd 9. - Meðaltalsárangur í lesskilningi eftir landshlutum árin 2000 til 2012

Lesskilningi hefur hrak-
að meira víðast hvar
á landsbyggðinni og
munurinn milli lands-
byggðar og höfuð-
borgarsvæðisins aukist.

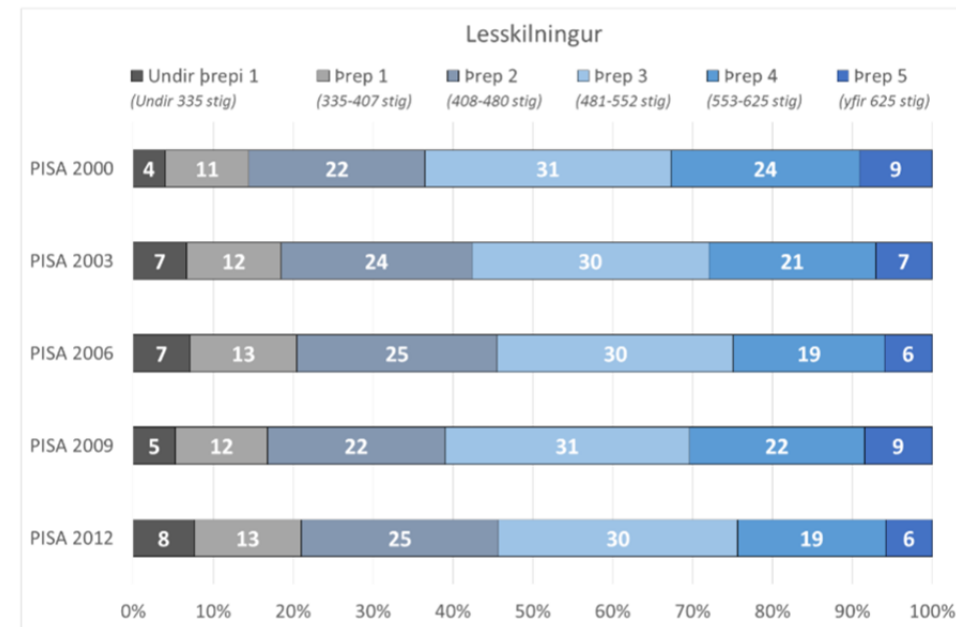
Helmið: OECD, PISA-könnun
2000-2012. Náðsmálastofnun.

**Markmið: 90% grunnskólanemenda nái
lágmarksviðmiðum í lestri í PISA**

Hvað er átt við með því að segja að einhver geti ekki lesið sér til gagns?

- Í kenningaramma PISA er lesskilningi skipt í fimm hæfniprep.
- Líta má á þrep 2 sem þá lágmarksfærni í lestri sem nemendur þurfa að búa yfir svo að þeir geti náð árangri í lífinu seinna meir.
- Þeir sem lenda þar fyrir neðan eru ekki beinlínis ólæsir en þeir;
 - lenda frekar í vandræðum á næsta skólastigi
 - eiga erfitt með að tileinka sér námsefni og nýta sér kennslu
 - eiga erfitt með að taka virkan þátt í samfélaginu
 - búa við minni lífsgæði
 - skilja illa skriflega samninga o.s.frv.

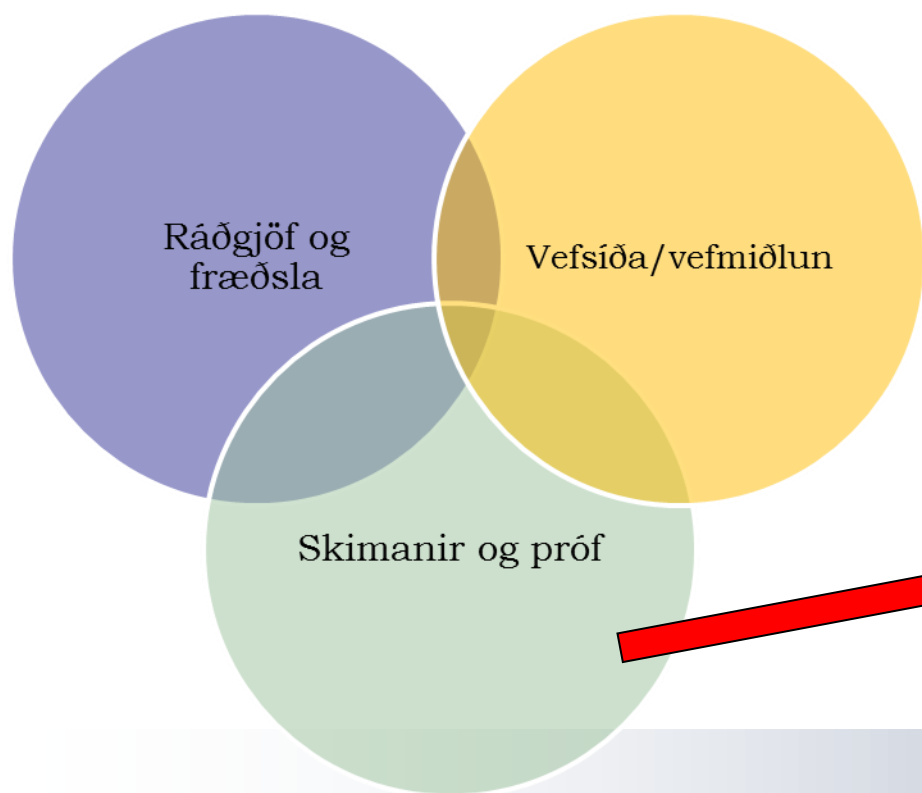

Mynd 5. Hæfnisþrep lesskilnings 2000 til 2012 á Íslandi

Hefur það gjarnan verið nefnt
“að geta ekki lesið sér til gagns”.

5 ára aðgerðaáætlun til að efla læsi

Hvaða áherslur hafa verið hjá ráðgjöfunum 2015-2016

1. Þjóðarsáttmáli um læsi – ráðherra og sveitarstjórar undirrita sáttmála um allt land (haust 2015)
2. Læsis-ráðgjafateymi ráðið til Menntamálastofnunar, miðað við 5 ár
 - Þjálfun ráðgjafateymis og samstilling
3. Vinna með lærdómssamfélögum um allt land
 - Skólar á leik- og grunnskólastigi, nemendur, kennarar, foreldrar og stjórnendur
4. Vinna með foreldrum og samfélaginu
 - Sérstaklega unnið með tvítyngdum foreldrum og börnum þeirra
5. Bestu leiðir notaðar og heimasíður til að halda utan um verkefnið
 - Snemmtæk íhlutun (leikskóli – 3. bekkur) og áhersla á læsi eftir 4. bekk
6. **Fylgst vel með árangri, viðmið sett, skimanir og viðbragðsáætlanir**
 - Árlegar ráðstefnur um læsi og árangur í hverjum landshluta; árangri fagnað

Til hvers að prófa nemendur?

„Það er tilgangslaust að leggja próf fyrir ef kennarar rýna ekki í niðurstöðurnar, skilja þær ekki eða nýta þær ekki nemendum til góða.“

Chuck Watson, Principal-Vista Elem., Kennewick, WA

Forspá

Kópavogi, 16. mars 2016

Ágæti skólastjóri.

Eitt meginhlutverk Menntamálastofnunar er að veita trausta og aðgengilega þjónustu á sviði námsmats og gæðamats. Í samræmi við þetta hlutverk er nauðsynlegt að vinna náð með sveitarfélögum og skólum að nýtingu gagna og mats til að bæta menntun.

Eins og þér er eflaust kunnugt um var gerður [Þjóðarsáttmáli um læsi](#) s.l. haust. Þjóðarsáttmálanum er ætlað að bæta lestrarkunnáttu nemenda og er fyrst og fremst þeim til hagsbóta.

Markmiðið er að árið 2018 geti a.m.k. 90% barna í 10. bekk lesið sér til gagns.

Menntamálastofnun tilkynnir að nýtt yfirlitsblað yfir skólann þinn er aðgengilegt á **svæði skólastjóra** á vef stofnunarinnar. Í því er að finna niðurstöður greiningar á lesskilningshluta samræmdra könnunarprófa í íslensku í 10. bekk. Þar færðu niðurstöður úr þínum skóla, meðaltal úr þínu sveitarfélagi og meðaltal af öllu landinu ásamt forspá um það hlutfall nemenda sem nú er í 4. til 6. bekk og 7. til 9. bekk sem kemur til með að geta lesið sér til gagns við lok grunnskóla. Skólayfirvöld fá einnig tilkynningu með upplýsingum um að niðurstöðurnar hafi verið sendar skóla.

Skýrt skal tekið fram að þetta eru ekki opinber gögn og ekki ætluð til dreifingar.

Til að ná markmiðum Þjóðarsáttmála um læsi, er nauðsynlegt að rýna til gagns og vita hver staðan er í hverjum skóla fyrir sig. Það er því ósk Menntamálastofnunar að gögnin verði notuð til að styðja alla þá sem að lestri og lestrarkennslu standa til að ná markmiðum sínum og gefi tilefni til ígrundunar og nýrra sóknarfæra í lestrarnámi nemenda.

Starfsfólk Menntamálastofnunar verður til taks við að aðstoða skólana til að nemendur nái sem bestum árangri.

Nánari útlistun á þrepaskiptingu PISA og upplýsingar um samræmd könnunarpróf er að finna undir *Upplýsingar um námsmat* og liðnum *Tölulegar upplýsingar* á www.mms.is.

Fyrir hönd Menntamálastofnunar
Gylfi Jón Gylfason
Gylfi Jón Gylfason
Sviðstjóri matssviðs

Kópavogi, 16. mars 2016

Ágæti fræðslustjóri/yfirmaður fræðslumála

Eitt meginhlutverk Menntamálastofnunar er að veita trausta og aðgengilega þjónustu á sviði námsmats og gæðamats. Í samræmi við þetta hlutverk er nauðsynlegt að vinna náð með sveitarfélögum og skólum að nýtingu gagna og mats til að bæta menntun.

Eins og þér er eflaust kunnugt um þá var gerður [Þjóðarsáttmáli um læsi](#) s.l. haust. Þjóðarsáttmálanum er ætlað að bæta lestrarkunnáttu nemenda og er fyrst og fremst þeim til hagsbóta.

Markmiðið er að árið 2018 geti a.m.k. 90% barna í 10. bekk lesið sér til gagns.

Skólastjóra/um í þínu sveitarfélagi hefur verið sent bréf með aðgangi að upplýsingum um niðurstöður greiningar á lesskilningshluta samræmdra könnunarprófa í íslensku í 10. bekk. Þar kom fram niðurstöður viðkomandi skóla, meðaltal úr sveitarfélaginu og meðaltal af öllu landinu, ásamt forspá um það hlutfall nemenda sem nú er í 4. til 6. bekk og 7. til 9. bekk sem kemur til með að geta lesið sér til gagns við lok grunnskóla.

Skýrt skal tekið fram að þetta eru ekki opinber gögn og ekki ætluð til dreifingar.

Til að ná markmiðum Þjóðarsáttmála um læsi, er nauðsynlegt að rýna til gagns og vita hver staðan er í hverjum skóla fyrir sig. Það er því ósk Menntamálastofnunar að gögnin verði notuð til að styðja alla þá sem að lestri og lestrarkennslu standa til að ná markmiðum sínum og gefi tilefni til ígrundunar og nýrra sóknarfæra í lestrarnámi nemenda.

Starfsfólk Menntamálastofnunar verður til taks við að aðstoða skólana til að nemendur nái sem bestum árangri.

Nánari útlistun á þrepaskiptingu PISA og upplýsingar um samræmd könnunarpróf er að finna undir *Upplýsingar um námsmat* og liðnum *Tölulegar upplýsingar* á www.mms.is.

Fyrir hönd Menntamálastofnunar
Gylfi Jón Gylfason
Gylfi Jón Gylfason
Sviðstjóri matssviðs

Forspá

Yfirlit um stöðu skóla.

Menntamálastofnun hefur umsjón með læsisverkefni sem sett var af stað í framhaldi af þjóðarsáttmála um læsi haustið 2015. Því er ætlað að bæta lestrarkunnáttu nemenda og er fyrst og fremst þeim til hagsbóta.

Markmiðið er að árið 2018 geti a.m.k. 90% barna í 10. bekk lesið sér til gagns.

Hér eru niðurstöður úr greiningu lesskilningshluta samræmdra könnunarprófa í íslensku í 10. bekk. Í töflu 1 eru niðurstöður úr þínum skóla, meðaltal úr þínu sveitarfélagi og meðaltal á landinu.

Þar eru einnig upplýsingar með forspá um hver staða nemenda verður við lok grunnskóla miðað við óbreytt ástand.

Tafla 1. Niðurstöður úr greiningu Menntamálastofnunarinnar.

Hlutfall yfir viðmiði			Forspá	
Skóli	Sveitarfélag	Landið	4-6 bekkur	7-9 bekkur
83%	83%	77%	77%	86%

Árin 2010-2014 gátu 83% nemenda í 10. bekk í þínum skóla lesið sér til gagns samkvæmt ofangreindu viðmiði.

Útlit er fyrir að 77% nemenda sem nú eru í 4. til 6. bekk í þínum skóla geti lesið sér til gagns, samkvæmt ofangreindu viðmiði, við lok grunnskóla.

Útlit er fyrir að 86% nemenda sem nú eru í 7. til 9. bekk í þínum skóla geti lesið sér til gagns, samkvæmt ofangreindu viðmiði, við lok grunnskóla.

Yfirlit um stöðu skóla.

Menntamálastofnun hefur umsjón með læsisverkefni sem sett var af stað í framhaldi af þjóðarsáttmála um læsi haustið 2015. Því er ætlað að bæta lestrarkunnáttu nemenda og er fyrst og fremst þeim til hagsbóta.

Markmiðið er að árið 2018 geti a.m.k. 90% barna í 10. bekk lesið sér til gagns.

Hér eru niðurstöður úr greiningu lesskilningshluta samræmdra könnunarprófa í íslensku í 10. bekk. Í töflu 1 eru niðurstöður úr þínum skóla, meðaltal úr þínu sveitarfélagi og meðaltal á landinu.

Þar eru einnig upplýsingar með forspá um hver staða nemenda verður við lok grunnskóla miðað við óbreytt ástand.

Tafla 1. Niðurstöður úr greiningu Menntamálastofnunarinnar.

Hlutfall yfir viðmiði			Forspá	
Skóli	Sveitarfélag	Landið	4-6 bekkur	7-9 bekkur
79%	78%	77%	76%	77%

Árin 2010-2014 gátu 79% nemenda í 10. bekk í þínum skóla lesið sér til gagns samkvæmt ofangreindu viðmiði.

Útlit er fyrir að 76% nemenda sem nú eru í 4. til 6. bekk í þínum skóla geti lesið sér til gagns, samkvæmt ofangreindu viðmiði, við lok grunnskóla.

Útlit er fyrir að 77% nemenda sem nú eru í 7. til 9. bekk í þínum skóla geti lesið sér til gagns, samkvæmt ofangreindu viðmiði, við lok grunnskóla.

Skýrslugrunnur

<http://skyrslur.mms.is/>

The screenshot shows a web browser window with the address bar displaying "skyrslur.mms.is". The page header includes the logo of Menntamálastofnun, the text "Aðalvalmynd", and "Tölfræði". The main content area is titled "Samræmd könnunarpróf (kynningarútgáfa):" and contains three links: "Framkvæmd", "Birting", and "Skilgreiningar á einkunnakvörðum". The "Framkvæmd og niðurstöður" section is expanded, showing a detailed description of the standardized assessment process, including the purpose, structure, and results of the assessment. The text is in Icelandic and provides information about the assessment process, including the purpose, structure, and results of the assessment.

Framkvæmd og niðurstöður

Menntamálastofnun sér um framkvæmd samræmdra könnunarprófa í 4., 7. og 10. bekk samkvæmt reglugerð nr. 435/2009 og samningi við Mennta- og menningarmálaráðuneytið. Prófað er í þremur greinum í 10. bekk og tveimur í 4. og 7. bekk. Í 10. bekk er prófað í íslensku, ensku og stærðfræði en í 4. og 7. bekk er prófað í íslensku og stærðfræði. Undirbúningur prófanna hefst einu ári áður en próf eru lögð fyrir, með gerð prófáætlanar og prófaverkefna. Prófatríði og prófaverkefni eru samin af kennurum með reynslu af kennslu í 4., 7. og 10. bekk. Sér svarblöð fylgja öllum prófunum í 10. bekk, fyrri heftinu í stærðfræði og fyrri heftinu í íslensku í 7. bekk en í 4. bekk eru engin sér svarblöð. Þar sem engin svarblöð eru færa nemendur svör sín inn í prófheftið sjálf sem síðan er skilað til Menntamálastofnunar. Í prófum þar sem svarblöð fylgja er prófið sjálft eign skólans þar sem nemandinn færir svör sín á svarblaðið og því einu er skilað til stofnunarinnar. Vinna við nemendaskrár og skráningu nemenda í próf hefst ár hvert í mars og stendur yfir fram að prófdögum. Prófaverkefni eru forprófuð með aðstoð nemenda í grunnskólum. Upplýsingar um samningaferli og framkvæmd prófanna er að finna á vefsíðu [Menntamálastofnunar](#).

Fjallað er um tölulegar niðurstöður tengdar framkvæmd prófanna og frammistöðu nemenda. Niðurstöður tengdar framkvæmd sýna fjölda og hlutfall nemenda sem gangast undir próf, þá sem eru fjarverandi, veikir, undanþegnir prófi og fjölda þeirra nemenda sem þurfa aðstoð í prófunum. Niðurstöður tengdar frammistöðu sýna normaldreifðar einkunnir sem einnig eru þekktar sem grunnskólaeinkunnir. Grunnskólaeinkunnir eru normaldreifðar á bilinu 0 til 60 (með meðaltal 30 og staðalfrávik 10) og henta vel til að fjalla um frammistöðu hópa. Vegna þess að frammistaða nemenda er mismunandi eftir landshlutum, sveitarfélögum, kyni eða skólum, geta meðaltöl hópanna innan þessara flokka vikið frá heildarmeðaltali. Það sem samanburður í tölum sýnir er því innbyrðis samanburður á frávikum frá heildarmeðaltali, sem er 30 eins og áður sagði. Rétt er að benda á að nær öll umfjöllun um frammistöðu nemenda byggir á normaldreifðum einkunnum, grunnskólaeinkunninni (0-60).

Niðurstöður tengdar frammistöðu eru ýmist skoðaðar eftir árgöngum, landshlutum, sveitarfélögum, kyni eða stærð skóla. Niðurstöður skóla með 10 nemendur í árgangi eða færri eru ekki settar í tölurnar í niðurstöðum. Einkunnir nemenda eru sendar skólum fjórum vikum eftir síðasta prófdag og síðan eru meðaleinkunnir skóla birtar á heimasíðu Menntamálastofnunar.

Samræmd könnunarpróf eru haldin í öllum grunnskólum landsins séu þeir með nemendur í 4., 7. og/eða 10. bekk. Nemendaskrár eru sendar úr skólunum til Menntamálastofnunar og eru nemendur þá annaðhvort skráðir til prófs eða undanþegnir frá prófi. Hlutfall nemenda sem tekur samræmd könnunarpróf hefur að jafnaði verið hátt. Alltaf eru einhverjir nemendur sem aðeins þreyta eitt próf og er það í flestum tilfellum vegna þess að nemendurnir eru undanþegnir prófi. Eins og tölurnar hér á eftir sýna þá geta einnig verið aðrar ástæður eins og veikindi eða fjarvistir (nemendur eru skráðir fjarverandi ef ekki er sérstaklega tilgreind ástæða fjarverunnar). Undanfarin ár hefur hlutfall þeirra sem eru undanþegnir, veikir eða fjarverandi frá prófi verið mjög svipað. Með breytingum á samræmdu grunnskólaþrófunum, nú samræmd könnunarpróf, fyrir 10. bekk 2009 var valfrelsi nemenda aflagt. Nemendur verða í dag að hafa undanþágu frá próftöku ef þeir þreyta ekki prófið. Bent er á [lög nr. 91 frá árinu 2008](#) til frekari upplýsingar (þlekkur á vefsíðu Mennta- og Menningarmálaráðuneytisins).

Haustið 2013, voru niðurstöður í samræmdu stærðfræðikönnunarprófi 10. bekkjar 2013 settar fram með nýjum einkunnakvarða sem byggir á hæfniflokkun í stað samræmdra einkunna á kvarðanum 1 til 10. Haustið 2014, voru niðurstöður úr könnunarprófi í íslensku og ensku settar fram með sama hætti.

Boards | Trello Coredata Skýrsla Menntamálastofnunar

skýrslur.mms.is

Menntamálastofnun
Aðalvalmynd Tölfræði

Samræmd könnunarpróf (kynningarútgáfa):

- Framkvæmd
- Birting
- Skilgreiningar á einkunnkvörðum

Fjöldi nemenda, fjarvistir og undanþágur (2015)

Frammistaða nemenda

Skipting nemenda í hæfniflokka

æmdra könnunarprófa í 4., 7. og 10. bekk samkvæmt reglugerð nr. 435/2009 og samningi við Mennta- og menningarmálaráðuneytið. Prófað er í þremur greinum í 10. bekk og tveimur í 4. og 7. bekk. Í 10. bekk er prófað í íslensku, ensku og stærðfræði en í 4. og 7. bekk er prófað í íslensku og stærðfræði. Undirbúningur prófanna hefst einu ári áður en próf eru lögð fyrir, með gerð prófáætlnar og prófaverkefna. Prófatíði og prófaverkefni eru samin af kennurum með reynslu af kennslu í 4., 7. og 10. bekk. Sér svarblöð fylgja öllum prófunum í 10. bekk, fyrri heftinu í stærðfræði og fyrri heftinu í íslensku í 7. bekk en í 4. bekk eru engin sér svarblöð. Þar sem engin svarblöð eru færa nemendur svör sín inn í prófheftið sjálfst sem síðan er skilað til Menntamálastofnunar. Í prófum þar sem svarblöð fylgja er prófið sjálfst eign skólans þar sem nemandinn færir svör sín á svarblaðið og því einu er skilað til stofnunarinnar. Vinna við nemendaskrár og skráningu nemenda í próf hefst ár hvert í mars og stendur yfir fram að prófdögum. Prófaverkefni eru forprófuð með aðstoð nemenda í grunnskólum. Upplýsingar um samningaferli og framkvæmd prófanna er að finna á vefsíðu [Menntamálastofnunar](#).

Fjallað er um tölulegar niðurstöður tengdar framkvæmd prófanna og frammistöðu nemenda. Niðurstöður tengdar framkvæmd sýna fjölda og hlutfall nemenda sem gangast undir próf, þá sem eru fjarverandi, veikir, undanþegnir prófi og fjölda þeirra nemenda sem þurfa aðstoð í prófunum. Niðurstöður tengdar frammistöðu sýna normaldreifðar einkunnir sem einnig eru þekktar sem grunnskólaeinkunnir. Grunnskólaeinkunnir eru normaldreifðar á bilinu 0 til 60 (með meðaltal 30 og staðalfrávik 10) og henta vel til að fjalla um frammistöðu hópa. Vegna þess að frammistaða nemenda er mismunandi eftir landshlutum, sveitarfélögum, kyni eða skólum, geta meðaltöl hópanna innan þessara flokka vikið frá heildarmeðaltali. Það sem samanburður í tölum sýnir er því innbyrðis samanburður á frávikum frá heildarmeðaltali, sem er 30 eins og áður sagði. Rétt er að benda á að nær öll umfjöllun um frammistöðu nemenda byggir á normaldreifðum einkunnum, grunnskólaeinkunninni (0-60).

Niðurstöður tengdar frammistöðu eru ýmist skoðaðar eftir árgöngum, landshlutum, sveitarfélögum, kyni eða stærð skóla. Niðurstöður skóla með 10 nemendur í árgangi eða færri eru ekki settar í tölurnar í niðurstöðum. Einkunnir nemenda eru sendar skólum fjórum vikum eftir síðasta prófdag og síðan eru meðaleinkunnir skóla birtar á heimasíðu Menntamálastofnunar.

Samræmd könnunarpróf eru haldin í öllum grunnskólum landsins séu þeir með nemendur í 4., 7. og/ eða 10. bekk. Nemendaskrár eru sendar úr skólunum til Menntamálastofnunar og eru nemendur þá annaðhvort skráðir til prófs eða undanþegnir frá prófi. Hlutfall nemenda sem tekur samræmd könnunarpróf hefur að jafnaði verið hátt. Alltaf eru einhverjir nemendur sem aðeins þreyta eitt próf og er það í flestum tilfellum vegna þess að nemendurnir eru undanþegnir prófi. Eins og tölurnar hér á eftir sýna þá geta einnig verið aðrar ástæður eins og veikindi eða fjarvistir (nemendur eru skráðir fjarverandi ef ekki er sérstaklega tilgreind ástæða fjarverunnar). Undanfarin ár hefur hlutfall þeirra sem eru undanþegnir, veikir eða fjarverandi frá prófi verið mjög svipað. Með breytingum á samræmdu grunnskólaprófunum, nú samræmd könnunarpróf, fyrir 10. bekk 2009 var valfrelsi nemenda aflagt. Nemendur verða í dag að hafa undanþágu frá próftöku ef þeir þreyta ekki prófið. Bent er á [lög nr. 91 frá árinu 2008](#) til frekari upplýsingar (hlekkur á vefsíðu Mennta- og Menningarmálaráðuneytisins).

Haustið 2013, voru niðurstöður í samræmdu stærðfræðikönnunarprófi 10. bekkjar 2013 settar fram með nýjum einkunnakvarða sem byggir á hæfniflokkun í stað samræmdra einkunna á kvarðanum 1 til 10. Haustið 2014, voru niðurstöður úr könnunarprófi í íslensku og ensku settar fram með sama hætti.

Boards | Trello Coredata Skýrsla Menntamálastofnunar

skýslur.mms.is

MENNTAMÁLASTOFNUN Aðalvalmynd Tölfræði

Meðaltöl samræmdra einkunna og námsþáttaeinkunna

Veljið einkunnir sem taka á saman:

- ☐ Hæfnieinkunn í íslensku
- ☐ Hæfnieinkunn í stærðfræði
- ☐ Hæfnieinkunn í ensku
- ☐ Framfarir í íslensku
- ☐ Framfarir í stærðfræði
- ☒ Íslenska
- ☐ Íslenska lesskilningur
- ☐ Íslenska málnotkun
- ☐ Íslenska ritun
- ☐ Íslenska stafsetning
- ☐ Stærðfræði
- ☐ Stærðfræði algebra
- ☐ Stærðfræði hlutföll og prósentur
- ☐ Stærðfræði reikningur og aðgerðir
- ☐ Stærðfræði rúmfræði
- ☐ Stærðfræði tölur og talnaskilningur
- ☐ Enska
- ☐ Enska lesskilningur
- ☐ Enska málnotkun

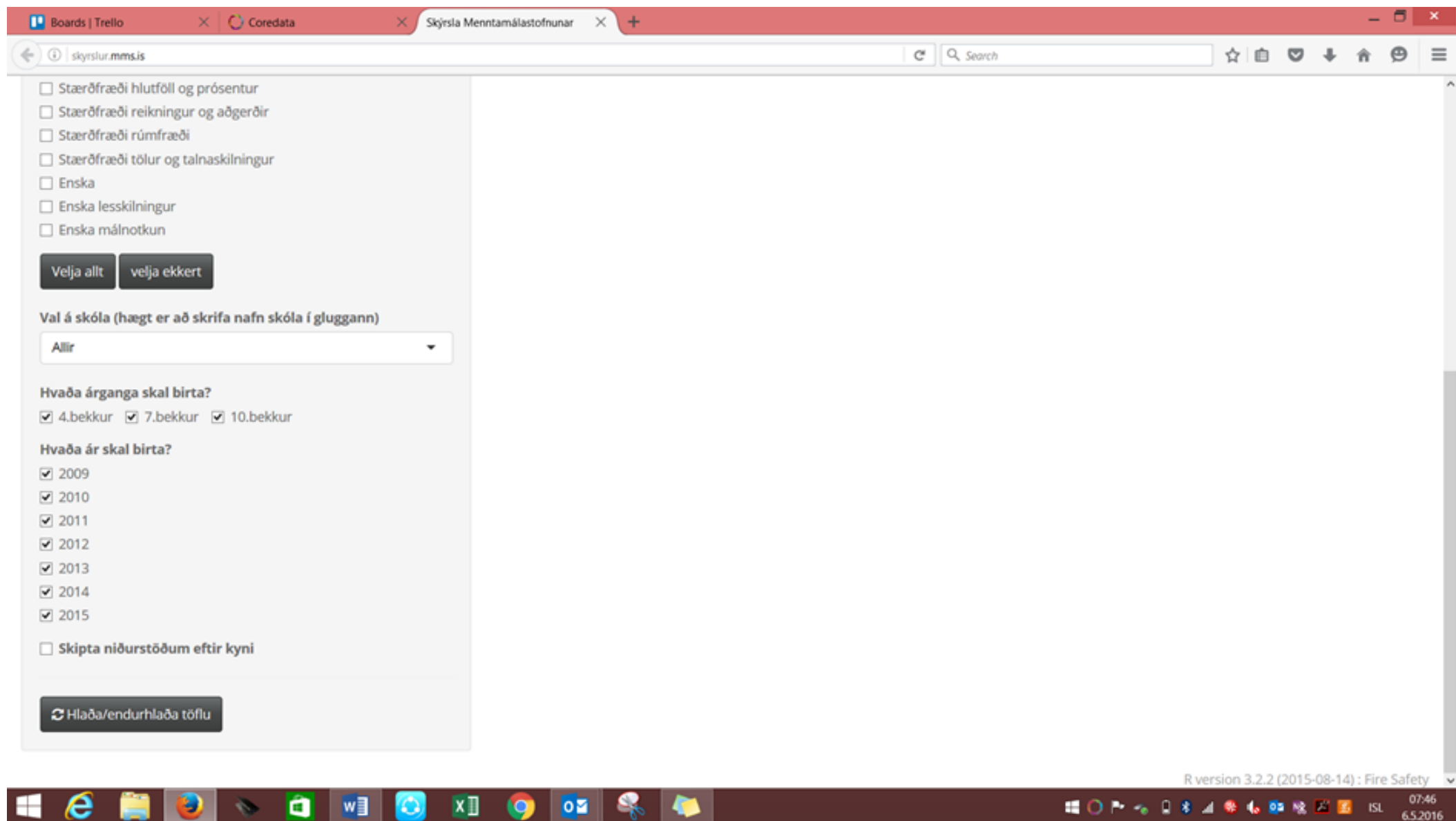
Velja allt velja ekkert

Val á skóla (hægt er að skrifa nafn skóla í gluggann)

Niðurstöður einstakra skóla Niðurstöður skipt eftir landshlutum Frammistaða milli ára Frammistaða fæðingarárganga

Windows taskbar: 07:46 6.5.2016

Boards | Trello

Coredat

Skýrsla Menntamálastofnunar

skýrslur.mms.is

Search

MENNTAMÁLASTOFNUN

Aðalvalmynd

Tölfræði

Útskýringar:

Sjö ára samanburður á einkunnum nemenda úr skólum háðum vali notanda. Bláa línan táknar landsmeðaltal. (Athugið að gögn eru ekki birt ef fjöldi nemenda sem þreytti próf á tilteknu ári er tíu eða færri).

Veljið einkunn til að birta

Íslenska

Veljið árgang til að birta

☐ 4.bekkur

☐ 7.bekkur

☒ 10.bekkur

Val á skóla (hægt er að skrifa nafn skóla í gluggann)

Akurskóli

Grunnskólinn Ljúpavogi

Grunnskólinn Hellu

Grunnskólinn í Borgarnesi

Grunnskólinn í Breiðdalshreppi

Grunnskólinn í Grimsey

Grunnskólinn í Hofgarði

Grunnskólinn í Hrísey

Niðurstöður einstakra skóla

Niðurstöður skipt eftir landshlutum

Frammistaða milli ára

Frammistaða fæðingarárganga

07:48

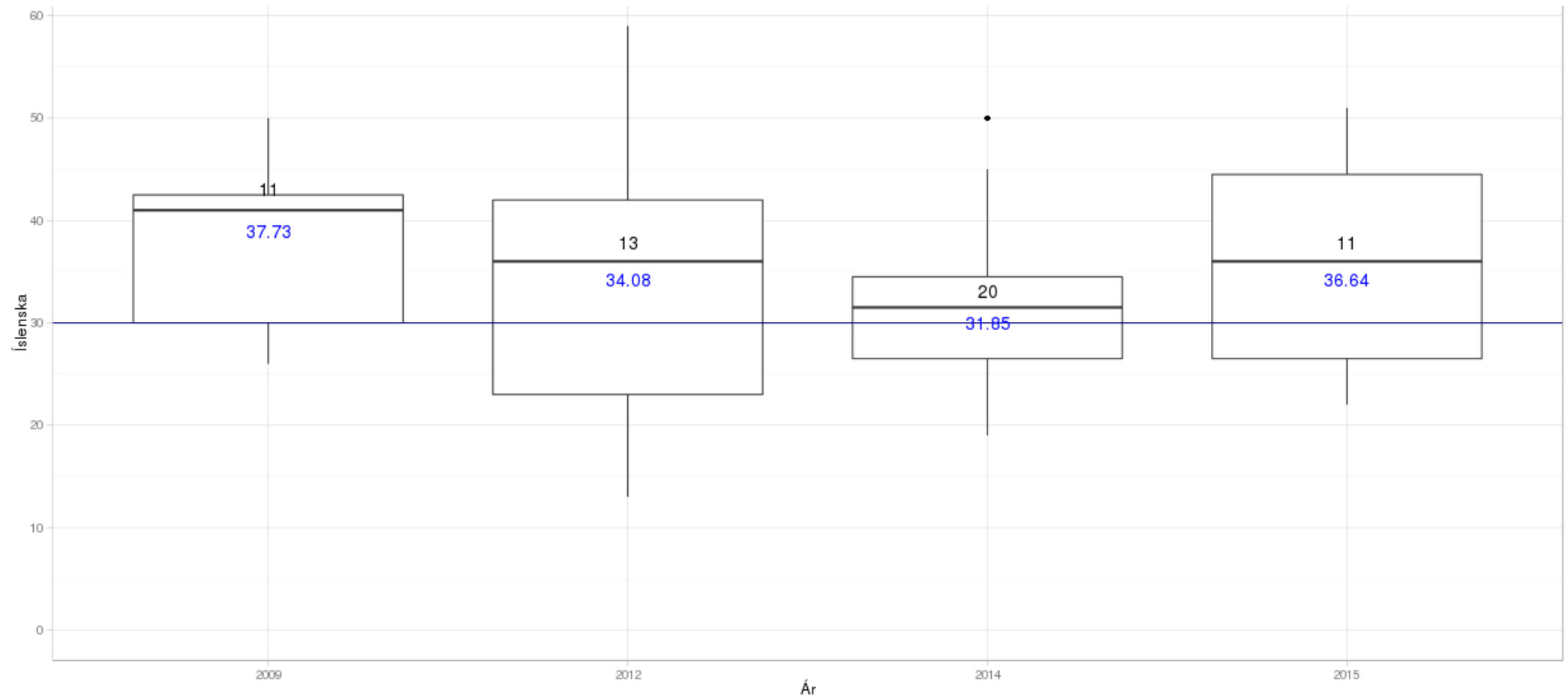
6.5.2016

7. bekkur

	Íslenska	Lesskiln.	Ritun	Málnotkun
2009	37.73	36.36	31.00	36.82
2010	17.00	16.00	11.00	23.00
2011	24.50	25.00	26.20	25.20
2012	34.08	30.62	32.23	36.69
2013	34.88	34.00	23.00	33.88
2014	31.85	31.90	27.45	31.65
2015	36.64	35.45	34.18	38.36

7. bekkur

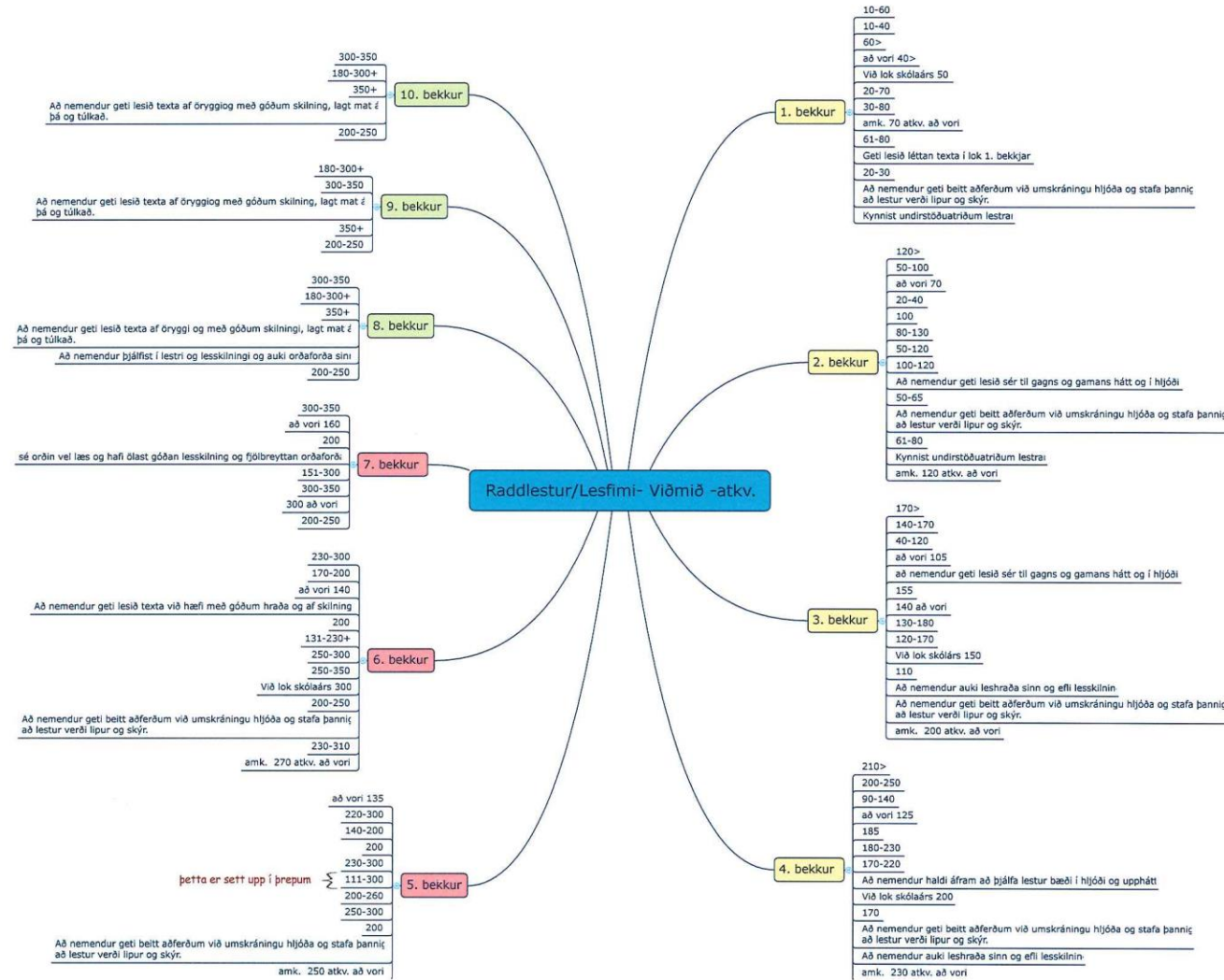

Læsisstefnur - lestrarstefnur

- Hver grunnskóli og sveitarfélag móti sér læsisstefnu.
 - Samræmd hraðaviðmið.
 - Hraðlestrarpróf, allur skólinn.
 - Heimalestur í 1. til 10. bekk.
 - Daglegur lestur í skóla.
- Markmiðssetning í hverjum árgangi.
- Snemmtæk íhlutun.

Markmið um leshraða

Ekki til samræmd landsviðmið – Væntanleg á næsta skólaári

Hvaða lykilþættir skipta máli fyrir stjórnendur til ná árangri í læsi?

- Að vera inn í og þekkja rannsóknir um lestur og læsi.
- Að setja há raunhæf markmið og væntingar um árangur.
- Að sjá til þess að starfsfólkið fái fræðslu og þjálfun um læsi.
- Að vera upplýstur um stöðu nemendanna.
- Að vera sýnilegur nemendum, kennurum og foreldrum.

Hver er ávinningurinn að rýna í töluleg gögn

- Hvert er markmiðið?
- Hvaða leiðir ætlum við að velja?
- Hvernig ætlum við að meta árangur?
 - Ákveða hvaða matstæki á að nota?
- Hvaða kennslugögn ætlum við að nota?
 - Ákveða námsgögn, yfirfara efnivið grunnskólans
- Mæta kennslugögnin sem ég nota þörfum allra nemenda?
- Hvernig á eftirfylgni að vera háttað í kjölfar skimana?

Sameiginleg sýn og markmið

**Við höfum öll sama
markmið, að efla læsi og
menntun í landinu**

Sendið beiðni um ráðgjöf á
postur@mms.is

Skimanir og próf í grunnskólum

Kynning

Ný próf á vegum Menntamálastofnunar

- Úr Hvítbók um umbætur í menntun:
 - „Sett verði viðmið um lágmarkshæfni í lestri á tilteknum stigum grunnskólans, þ.m.t. lestrarhraða, lesskilning, orðaforða og ritfærni í samræmi við aðalnámskrá.
 - Reglubundnar mælingar á lesskilningi verði samhæfðar með greinandi prófum, allt frá leikskólastigi til loka grunnskóla og niðurstöðurnar nýttar á markvissan hátt. Lögbundin samræmd könnunarpróf verði nýtt í sama skyni.“
- Menntamálastofnun var falið að gera tillögu um útfærslu og framkvæmd skimunarprófa fyrir læsi í grunnskóla.
- Jafnframt að skoða hvernig best er að leggja mat á þá grunnfærni sem liggur til grundvallar lestrarnámi barna og þróast á leikskólaaldri.
- Til að meta stöðu nemenda eru notuð:
 - Stöðluð mælitæki
 - Samræmd viðmið

Læsi (reading literacy) – mállegt atferli

- **Lestur byggist á færni í tungumálinu** og lesandi þarf því alltaf að vera að fást við tungumálið. Það gerir hann við túlkun bókstafa yfir í málhljóð í gegnum hljóðkerfisvitundina og eins er hann beittir málskilningi við að skilja texta.
- Forsenda þess að ná tökum á lestri er að geta umskráð bókstafi yfir í málhljóð. Einstaklingur getur ekki talist læs nema að hann skilji það sem hann les. (Hoover og Gough, 1990)

Það er mikilvægt að huga vel að þessum grunnþáttum læsis á leikskólaaldri, þ.e.

- orðaforða/málskilningi
 - hljóðkerfisvitund
 - stafabekkingu
- Væntanlegar skimanir/stöðupróf sem unnin verða fyrir leikskólaaldurinn munu m.a. meta þessa þætti.

Faglegt samstarf leik- og grunnskóla

- Niðurstöður skimana fylgi börnum upp á næsta skólastig.
- Grunnskóli mæti börnum þar sem þau eru stödd:
 - Mikilvægt að byggja ofan á fyrri þekkingu barna.
 - Forðast afturvirk t rof (Gerður Óskardóttir, 2015).
 - Nýta *gátlista LtL* við upphaf grunnskólagöngu til að meta forspárþætti.
- Leikskóli og grunnskóli rýni saman í niðurstöður prófa og skimana:
 - niðurstöður úr *Hljóm-2* í leikskólanum
 - niðurstöður úr *Lesskimunarprófi LtL* í 1. bekk
- Ath. sterk fylgni er milli niðurstaðna á *HLJÓM-2* í leikskóla og samræmdra prófa í íslensku í 4., 7. og 10. bekk.

(Jóhanna Einarsdóttir, Ingibjörg Símonardóttir og Amalía Björnsdóttir, 2011; Amalía Björnsdóttir, Jóhanna T. Einarsdóttir og Ingibjörg Símonardóttir, 2013)

Skimanir og stöðupróf Menntamálastofnunar

- Taka mið af aðalnámskrá grunnskóla.
- Frí til afnota fyrir alla grunnskóla sem óska eftir að nota prófin í heild eða hluta þeirra.
- Rafrænt aðgengi og rafræn úrvinnsla.
- Ekki opinber gögn.
- Fyrst og fremst hugsuð sem verkfæri fyrir viðkomandi skóla til að bæta kennslu og koma til móts við þarfir nemenda.

Skimanir og stöðupróf Menntamálastofnunar

- **(Lesskimunarpróf:** Hljóðkerfisvitund, bókstafir/hljóð, málskilningur)
- **Próf sem snúa að umskráningu:**
 - Lesfímipróf
 - Próf í sjónrænum orðaforða
 - Próf í orðleysulestri
 - Nefnuhraðapróf
- **Próf sem snúa að lesskilningi:**
 - Hlustunarskilningspróf
 - Lesskilningspróf
- **Ritunarpróf**

Skimanir og stöðupróf Menntamálastofnunar Yfirlit

	Lessk. (málsk, hjóðk.v., stafab.)	Lesfimi	Sjónrænn orðaforði	Orðleysulestur	Nefnuhr.pr.	Lesskilningur	Hlustunarsk.pr.	Ritun
1. bekkur	X	X	X	X	X	X	X	
2. bekkur		X	X	X	(X)	X		
3. bekkur		X	X	X	(X)	X		X
4. bekkur		X	(X)	(X)	(X)	X		X
5. bekkur		X	(X)	(X)	(X)	X		X
6. bekkur		X	(X)	(X)	(X)	X		X
7. bekkur		X	(X)	(X)	(X)	X		X
8. bekkur		X	(X)	(X)	(X)	X		X
9. bekkur		X	(X)	(X)	(X)	X		X
10. bekkur		X	(X)	(X)	(X)	X		X

X:	Lagt fyrir alla nemendur
(X):	Viðmið verði aðgengileg.
Rauðmerkt próf eru tilbúin til notkunar haustið 2016	

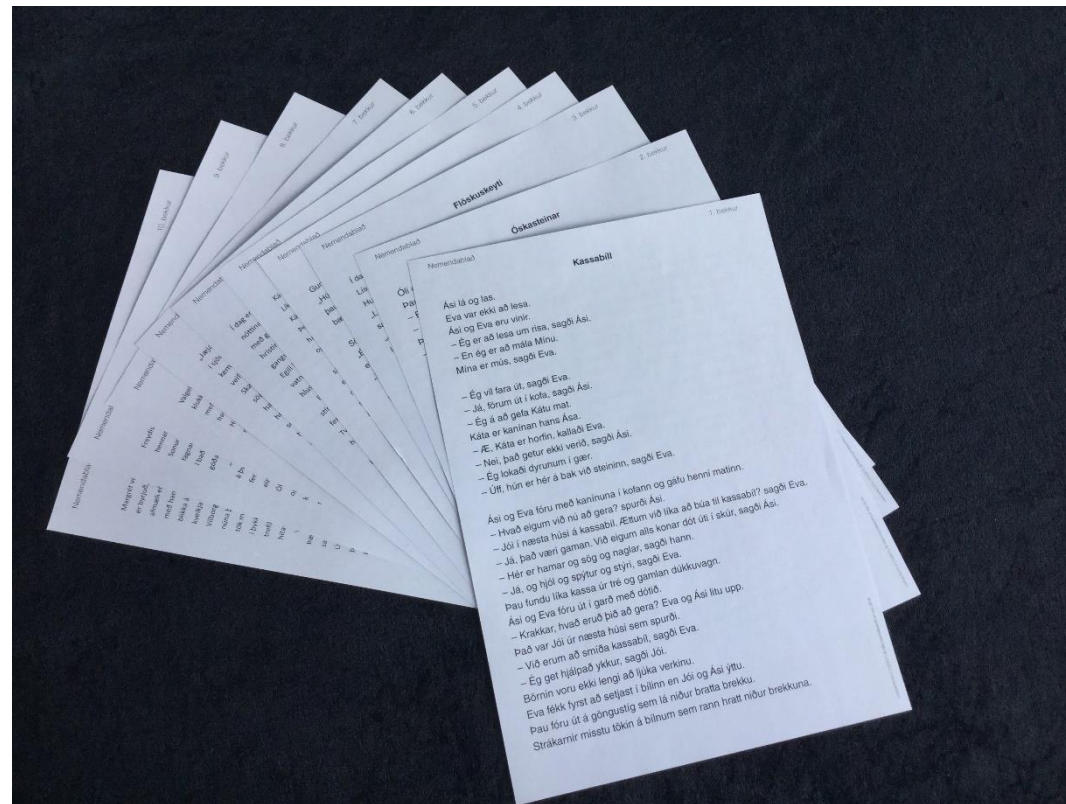

Hvers vegna að mæla lesfimi og aðra umskráningartengda þætti?

- Lesfimipróf meta leshraða og lestrarnákvæmni.
- Ef nemandi nær ekki góðum tókum á lesfimi mun hann síðar eiga í erfiðleikum með lesskilning þar sem öll orka hans fer í að umskrá textann (National Reading Panel, 2000; Hoover og Gough, 1990, Hulme og Snowling, 2009).
- Lesfimi þarf að viðhalda eins og hverri annarri færni.
- Til að geta náð árangri í framhaldsnámi og komast yfir að lesa námsefni þarf nemandi að hafa gott vald á lesfimi og lesskilningi.
- Ein árangurríkasta leiðin til að efla orðaforða (og þar með málskilning) er aukinn bóklestur. Hætta er á að þeir nemendur sem ekki ná góðum tókum á lesfimi lesi lítið og nái síður að efla orðaforða sinn.

Stöðluð lesfimiþróf fyrir 1.-10. bekk

- Tvö lesfimiþróf fyrir hvern árgang;
A – B – A- þróf.
- Stöðluð viðmið fyrir þrjú tímabil í hverjum árgangi; september, janúar og maí.
- Lesfimiþrófin meta leshraða og lestrarnákvæmni.
- Forsenda þess að ná góðum tókum á lesskilningi er að öðlast góða lesfimi (auk oðaförða, málskilnings o.fl. þátta).
- Áhersla er lögð á að efnistöð, uppsetning texta, leturgerð og stærð texta sé í samræmi við aldur nemenda.
- Rafræn úrvinnsla.
- Niðurstöður er hægt að fá birtar sem;
 - orð á mínútu
 - atkvæði á mínútu
 - umsögn
 - raðeinkunn/hundraðsröð
 - fjölbreytileg myndrit (t.d. framfararit einstakra nemenda, staða alls bekkjarins miðað við landsmeðaltal o.s.frv.)

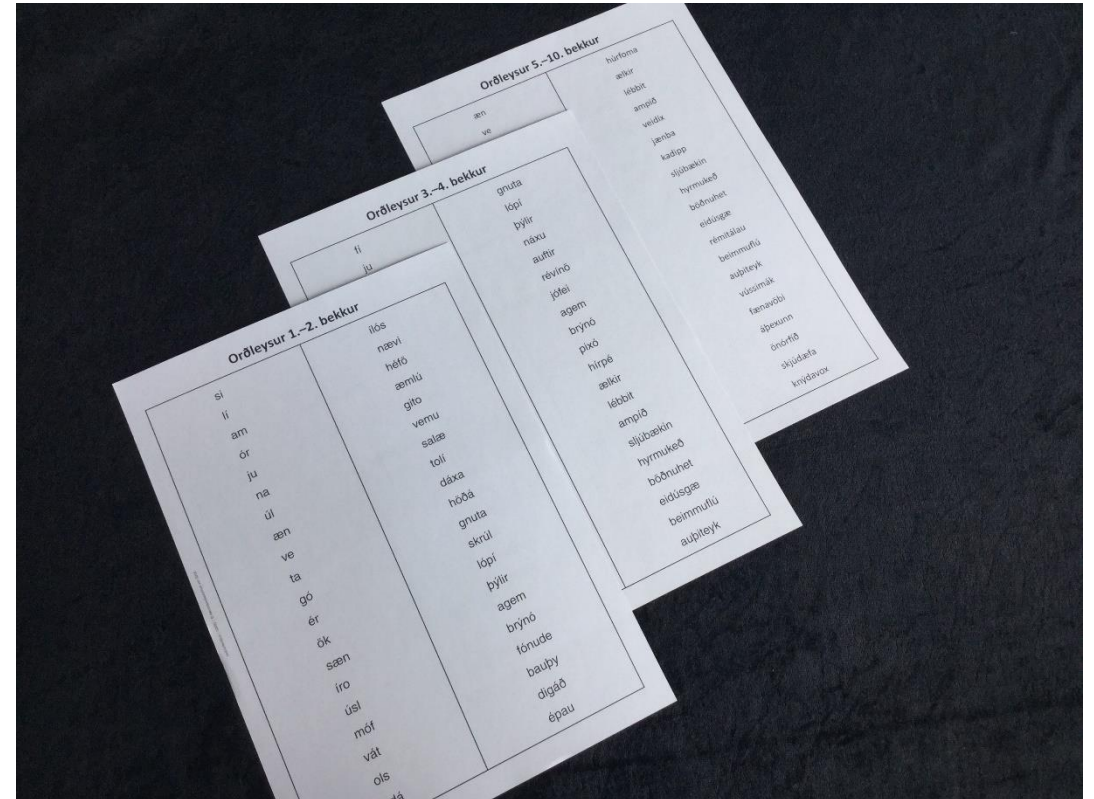
Stöðluð próf sem meta nefnuhraða

- **Nefnuhraðapróf:** Lagt fyrir í 1. bekk.
- Stöðupróf þar sem staða nemandans miðað við jafnaldra er metin.
- Stöðluð viðmið eru einnig aðgengileg fyrir 2.-10. bekk – valkvætt.
- Aðgengi og endurheimt á hljóðrænum upplýsingum, sem skráðar eru með ákveðnum hætti í minninu, er einn af undirþáttum lestrar og er óháður hljóðavitund og stafabekkingu.
- Nefnuhraði er mikilvægur forspárþáttur fyrir lesfimi.

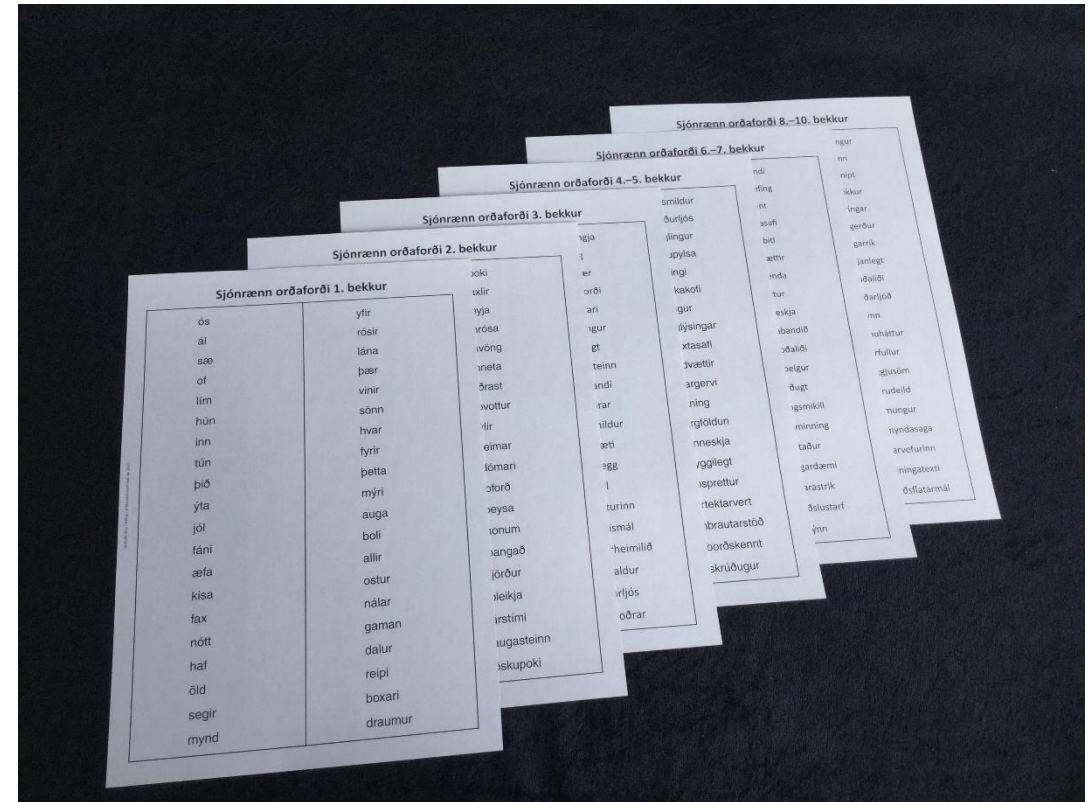
Stöðluð próf í orðleysulestri

- **Orðleysupróf:**
- Stöðupróf þar sem staða nemandans miðað við jafnaldra er metin.
- Lögð fyrir í 1.-3. bekk samhliða fyrirlögn lesfimiþrófa í september, janúar og maí.
- Stöðluð viðmið eru einnig aðgengileg fyrir 4.-10. bekk – valkvætt.
- Lestur orðleysisa er eitt besta mælitækið til að meta færni nemenda í umskráningu.

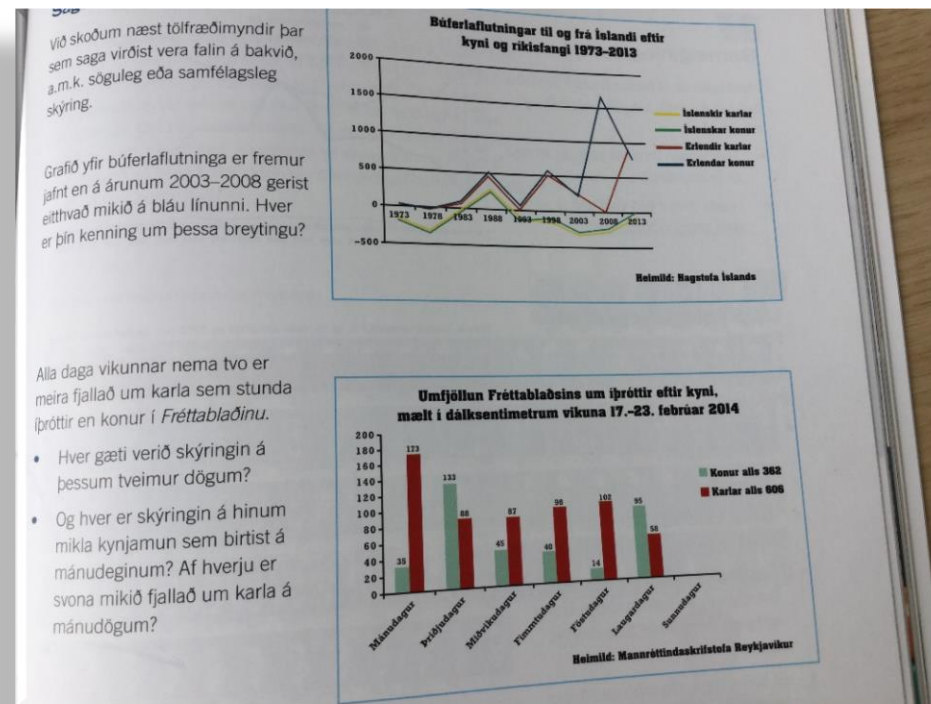
Stöðluð próf sem meta sjónrænan orðaforða

- Stöðupróf þar sem staða nemandans miðað við jafnaldra er metin.
- Lögð fyrir í 1.-3. bekk samhliða fyrirlögn lesfimiprófa í september, janúar og maí.
- Stöðluð viðmið eru einnig aðgengileg fyrir 4.-10. bekk – valkvætt.
- Lestur stakra orða er mun meira krefjandi en lestur á samfelldum texta þar sem nemandinn nýtur ekki stuðnings af samhengi textans. Sjónrænn orðaforði gefur til kynna hvort nemandinn þekkir orðin um leið og hann sér þau.

Lesskilningspróf fyrir 1.-10. bekk

- Stöðupróf þar sem staða nemandans miðað við jafnaldra er metin.
 - Lögð fyrir í október og mars í 2.-10. bekk og í mars í 1. bekk.
 - Til að auka áreiðanleika er ákveðin skörun prófatriða milli samliggjandi árganga.
 - U.þ.b. þriðjungur hvers prófs inniheldur verkefni þar sem nemendur þurfa að nálgast upplýsingar í fræðilega texta sem innihalda mismunandi myndrit t.d. kort, töflur og gröf.
- Tengist samþættingu námsgreina t.d. stærðfræði-, samfélagsfræði- og náttúrufræðilæsi.

Lesskilningspróf fyrir 1.-10. bekk frh.

- Prófin reyna auk þess á:
 - Færni í að sækja sér upplýsingar í texta/staðreyndaspurningar
 - Ályktunarhæfni
 - Að geta lesið milli lína
 - Hugtakaskilning
 - Skilning á orðasamböndum
 - Geta svarað opnum spurningum
 - Bakgrunnsþekkingu
- Niðurstöður rýnihópa að kennarar vilji sjá lesskilningspróf sem eru einföld í fyrirlögn og úrvinnslu.

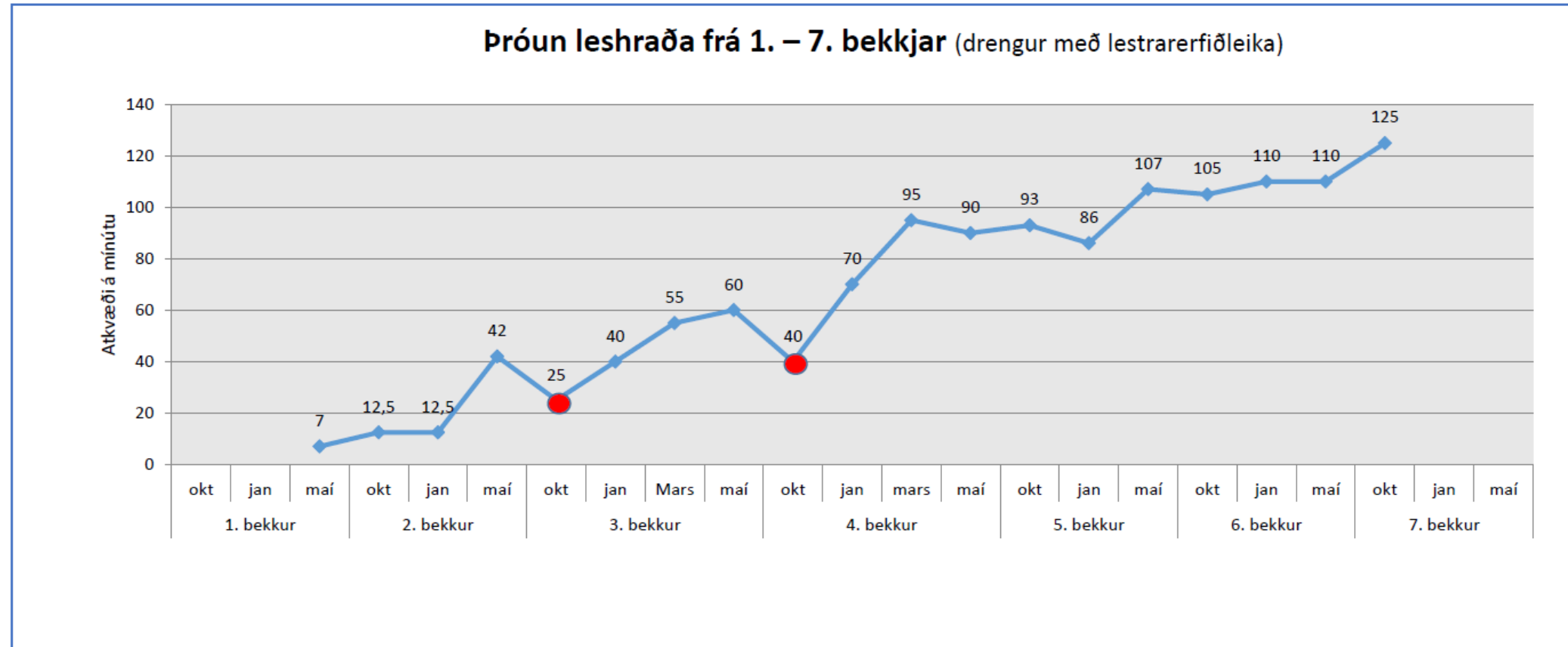

Hvað gerist ef ekkert er lesið í lengri fríum?

- Erlendar rannsóknir hafa sýnt að nemendum sem koma frá heimilum sem búa við bágan efnahag fer aftur í lestri yfir sumarmánuðina og gildir það bæði um umskráningu og lesfimi (Cooper, Nye, Charlton, Lindsay, & Greathouse, 1996).
- Mörg dæmi um það hérlandis að lestrarfærni nemenda versni yfir sumarmánuðina og nemendum fari aftur í lestri.
- Einkum er hættu á þessu þegar nemendur hafa glímt við lestrarerfiðleika en þá getur bakslagið jafnvel orðið það mikið að lestrarfærni að hausti (í atkvæðum talið) stendur á sama stað og í byrjun árs.
- **Það þýðir í raun að heil önn hefur tapast.**

Dæmi um afturför í leshraða yfir sumarmánuðina

(Graf unnið af Önnu Láru Pálsdóttur og Þórunni Grétarsdóttur)

Innleiðing rafrænna prófa

Yfirlit

- Rafræn próf
- Haghafar
- Tækjakostur í skólum
- Fyrirlagnaraðferðir
- Forpróf og próf
- Breytingar á prófum og prófakerfið

Rafræn próf

- Fjölbreyttari leiðir við að prófa markmið skólastarfs
- Sveigjanleiki í fyrirlögn prófa
- Styttu vinnslutíma og einkunnagjöf
- Gefa kost á að laga próffyrirlögn að getu nemenda
- Próf sem ná til flóknari námsmarkmiða

Haghafar

- Nemendur
 - Skólastjórnendur og kennarar
 - Sveitarfélög og ráðuneyti
 - Aðrir haghafar
-
- Tengiliðir innan skóla
 - Samráðshópur með helstu haghöfum

Ástand tölvukosts og nettenginga

- Tölvur, Internet tenging og þráðlaus net
- Könnunin var lögð fyrir 171 skóla á landinu

Ástandsskilgreining	Gott	Sæmilegt	Slæmt
Tölvukostur*	Heildarfjöldi tölva er jafnmikill eða meiri en fjöldi nemenda í þeim árgöngum sem prófaðir eru.	Tíu tölvur eða færri vantar til að jafna fjölda nemenda í þeim árgöngum sem prófaðir eru.	Fleiri en tíu tölvur vantar til að jafna fjölda nemenda í þeim árgöngum sem prófaðir eru.
Nettengingar**	Allar tölvur skólans geta streymt hljóð- og/eða myndefni á netinu án vandkvæða (án þess að slíkt hafi mikil áhrif á hraða)	Allar tölvur skólans geta streymt hljóð- og/eða myndefni á netinu með minni háttar vandkvæðum (hraði minnkar lítillega en allar tölvur haldast tengdar)	Meiri háttar vandkvæði með tengingu. Nettengingin ræður ekki við umferð allra tölva skólans án þess að hraði tapist að verulegu eða öllu leyti eða tölvur aftengist.

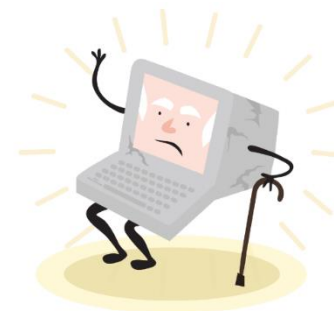
* Borðtölvur, fartölvur og spjaldtölvur (ekki iPad mini og Android).

** Internettengingar og þráðlaus net.

Ástand tölvukosts og nettenginga

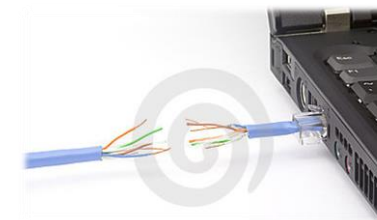
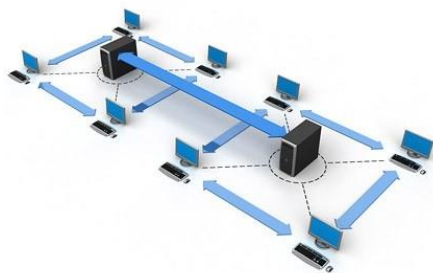
Meðalaldur:

- Borðtölvur 4 ár
- Fartölvur 3 ár
- Spjaldtölvur 2 ár

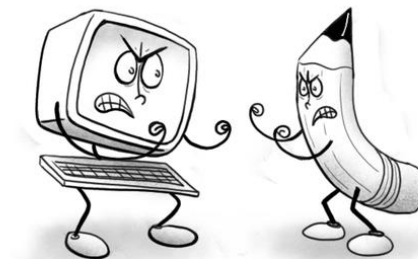
Ástand	Gott		Sæmilegt		Slæmt	
	Fjöldi skóla	Hlutfall	Fjöldi skóla	Hlutfall	Fjöldi skóla	Hlutfall
Tölvukostur*	138	81%	14	8%	19	11%
Þráðlaus net	120	70%	37	22%	14	8%
Internettenging	163	95%	---	---	8	5%

* Borðtölvur, fartölvur og spjaldtölvur (ekki iPad mini og Android).

Munur á fyrirlagnaraðferðum

- Pappír eða tölvur (Hensley, 2015, Bodman og Robinson, 2004)
- Tölvur eða spjaldtölvur (Davis, Morrison, McBride og Kong, 2016)
- Tölvulyklaborð eða sýndarlyklaborð (Davis, Orr, Kong og Lin, 2014)

Innleiðing rafrænna prófa

- Forprófun hjá fjórða, sjöunda og tíunda bekk
- Forprófun atriða á pappír var í febrúar og mars 2016
- Forprófun kerfis og atriða, apríl og maí 2016
 - Tölvukostur
 - Kerfi
 - Nettengingar
 - Atriði
 - Leiðbeiningar

Innleiðing rafrænna prófa

- Allsherjar athugun í öllum skólum í lok maí 2016
- Allir nemendur í 3. bekk skrá sig inn
 - Tölvukostur
 - Kerfi
 - Nettengingar
 - Atriði
 - Leiðbeiningar

Þetta á að vera gaman

Innleiðing rafrænna prófa

Próf haustið 2016 í 4. og 7. bekk

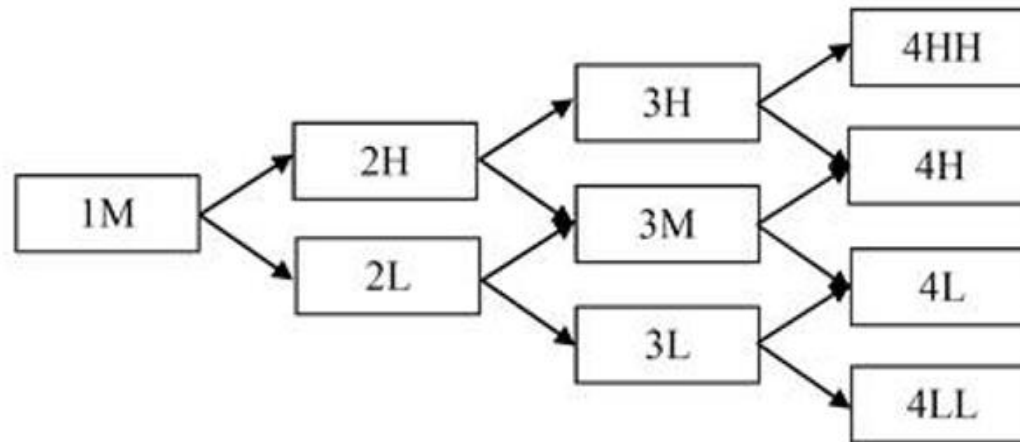
Próf vorið 2017 í 9. og 10. bekk

Stuðningsúrræði og undanþágur

Breytingar á prófum

- Línuleg (Linear Testing)
- Þrepaskipt (Computerized Multistage Testing)
- Aðlöguð (Computer Adaptive Testing)

Prófakerfið

- ACT, Inc.
- Educational Assessment Australia
- Singapore Ministry of Education
- Botswana Examinations Council

Prófakerfið

Calculator Ruler Protractor

47

11.

00:00 00:12

Hve stór eru hvössu hornin í ferhyrningnum? (mældu með gráðuboga)

☐ 70°
☐ 80°
☐ 90°
☐ 100°

Prófakerfið

Lesskilningur 1

Málnotkun

Lesskilningur 2

Ritun

Lesskilningur 3

Stafsetning

Lesskilningur 4

11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

11.

00:00 00:28

Hvert þessara orða er eins í eintölu og fleirtölu?

☐ hurð

☐ pappír

☐ stóll

☐ tré

12.

00:00 00:27

Vindurinn blés greinum trjána í gluggann?

Hvert undirstrikuðu orðanna er í hvorugkyni?

☐ vindurinn

☐ greinum

☒ trjána

☐ gluggann

„Það felast töfrar í tölum“

Sendið beiðni um ráðgjöf á
postur@mms.is